

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

XITSONGA: RIRIMI RO ENGETELA RO SUNGULA (FAL)

PAPILA RA VUNHARHU (P3)

2017

TIMARAKA: 100

NKARHI: Tiarawa ti $2\frac{1}{2}$

Papila Ieri ri na tipheji ta 6.

SWITSUNDUXO NA VUXOKOXOKO

1. Papila leri ri avanyisiwile hi SWIYENGE SWINHARHU:

XIYENGE XA A:	Switshuriwa swa xitsalwana	(50)
XIYENGE XA B:	Switshuriwa swa xitsalwambiko xo leha	(30)
XIYENGE XA C:	Switshuriwa swa xitsalwambiko xo koma	(20)
2. Hlamula xivutiso XIN'WE eka XIYENGE XIN'WANA na XIN'WANA.
3. Tsala hi ririmi leri u kamberiwaka hi rona.
4. Sungula XIYENGE XIN'WANA na XIN'WANA eka pheji YINTSHWA.
5. U fanele u kunguhata (Xik.Tirhisa mepe wa miehleketo/dayagiramu/chati ya nkhulukelano/marito ya nkoka, swin'wana na swin'wana.), hlela no hlayisa ntirho. Nkunguhato wu fanele wu kombisiwa loko U NGA SI SUNGULA xitshuriwa.
6. Minkunguhato hinkwayo yi fanele yi kombisiwa. U tsundzuxiwa ku endla nkhwati wo hingakanya eka minkunguhato hinkwayo.
7. U tsundzuxiwa ku tirhisa minkarhi hi ndlela leyi landzelaka:

XIYENGE XA A:	80 wa timinete
XIYENGE XA B:	40 wa timinete
XIYENGE XA C:	30 wa timinete
8. Nombora tinhlamulo hilaha swivutiso swi nomboriweke hakona eka papila leri.
9. Tsala nhlokohaka leyi faneleke eka nhlamulo YIN'WANA na YIN'WANA.
10. Nhlokohaka yi nga tekeriwi enhlokweni loko ku hlayiwa ntsengo wa marito.
11. Tsala swi saseka no vonaka.

XIYENGE XA A: SWITSHURIWA SWA XITSALWANA**XIVUTISO XA 1****SWILETELO:**

- Hlawula nhlokohaka YIN'WE ntsena leyi u yi twisisaka swinene, kutani u tsala xitsalwana hi yona kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwana xa wena xi fanele ku va na kwalomu ka 250–300 wa marito.

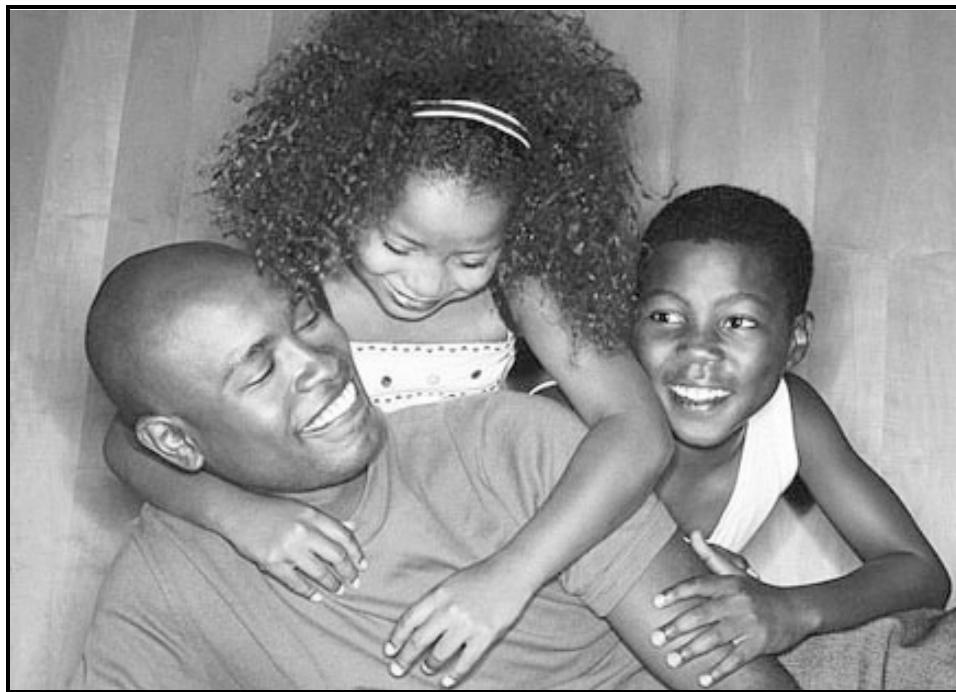
- 1.1 Hi te loko hi hundza egaraji ndzo swi lemuka xikan'we leswaku a hi kongomile endhawini yo ka yi nga ri yona. [50]
- 1.2 Matikhomelo ya vachayeri va mathekisi a ya kahle. Pfumela kumbe u kaneta. [50]
- 1.3 Ku cinca loku ndzi nga ku endlaka emugangeni wa ka hina loko ndzo va murhangeri wa xitichi xa maphorisa xa ndhawu ya ka hina. [50]
- 1.4 Madyelo lamanene na ku endla vutiolori i mhaka ya nkoka evuton'wini. [50]
- 1.5 Hlamusela leswi swi nga endliwaka ku hunguta xiyimo xa ku va vantshwa va kumetela vana va ha ri vatsongo. [50]
- 1.6 Xiyimo xa dyondzo laha Afrika-Dzonga. [50]
- 1.7 Hlawula xifaniso xin'we eka leswi nga laha hansi kutani u tsala xitsalwana hi xona. Xitsalwana xin'wana na xin'wana xi fanele ku va na nhlokohaka leyi faneleke.

1.7.1

[Xi huma eka: www.google.com]

[50]

1.7.2

[Xi huma eka: www.google.com]

[50]

NTSENGO WA XIYENGE XA A:

50

XIYENGE XA B: SWITSHURIWA SWA XITSALWAMBIKO XO LEHA**XIVUTISO XA 2****SWILETELO:**

- Hlawula nhlokomhaka YIN'WE ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwambiko hi yona, kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwambiko xa wena xi fanele ku va na kwalomo ka 120–150 wa marito.
- Sungula nhlamulo ya wena eka PHEJI YINTSHWA.

2.1 PAPILA RA MAFUNDZA

Tsala papila u tsalela mininjhore wa vhengele ra ka Phulavusiwana u vilela hi muxavisi loyi a nga ku khomangiki kahle loko u xava CD ya xiyimbeleri xo karhi.

[30]

2.2 MATIMU YA MUFI

Tsala matimu ya kokwana wa wena loyi a loveke endzhaku ka ku vabya nkarhi wo leha.

[30]

2.3 ATIKILI YA MAGAZINI

Tsala atikili ya magazini u hlamusela timhaka ta nkoka wa ku va vadyondzi va fanele ku kombela ku amukeriwa etiyunivhesithi/tikholichi ka ha ri na nkarhi.

[30]

2.4 N'WANGULANO

Tsala n'wangulano wa mutswari na n'wana wa khumenkombo wa malembe loyi a nga xuxa kwalomo vusiku hinkwabyo kutani a vuya nimixo ekaya.

[30]

NTSENGO WA XIYENGE XA B:

30

XIYENGE XA C: SWITSHURIWA SWA XITSALWAMBIKO XO KOMA**XIVUTISO XA 3****SWILETELO:**

- Hlawula nhlokomhaka YIN'WE ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwambiko hi yona, kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwambiko xa wena xi fanele ku va na kwalomu ka 80–100 wa marito.
(U nga tluli pheji yin'we yo hlamulela eka yona.)
- Sungula nhlamulo ya wena eka PHEJI YINTSHWA.

3.1 KHADI YA XIRHAMBO

Tsalela munghana wa wena khadi u n'wi rhamba eka xintlangwana xa wena
xa ku tlangela malembe ya makumembirhin'we.

[20]

3.2 DAYARI

U saleriwile hi masiku ya mune leswaku u sungula ku tsala xikambelo.

Tsala dayari ya masiku ya mune u kombisa leswi u nga ta swi endla ku
tilulamisela xikambelo lexi.

[20]

3.3 SWILERISO

Tsala swileriso leswi faneleke ku landzeleriwa hi vatirhisi va layiburari ya
le xikolweni xa n'wina.

[20]

NTSENGO WA XIYENGE XA C: 20
NTSENGO WA TIMARAKA: 100